

ÎNCHEIERE

23 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Tatiana Răducanu
Sveatoslav Moldovan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ministerul
Finanțelor al Republicii Moldova

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Tutunaru împotriva
Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării
dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea
prejudiciului cauzat prin această încălcare

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2013 prin care a fost
respins apelul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și menținută
hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 mai 2012, prin care a fost
admisă parțial acțiunea

constată:

La 03 ianuarie 2012, Ion Tutunaru a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Finanțelor al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului
la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului
cauzat prin această încălcare.

În motivarea acțiunii a indicat că prin decizia Curții de Apel Bălți din
30 octombrie 2008 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de
către el împotriva Primăriei orașului Florești cu privire la asigurarea cu spațiu locativ.

Menționează că conform deciziei nominalizate Primăria or. Florești a fost
obligată să-i îmbunătățească condițiile de trai, luându-se în calcul suprafața locativă
suplimentară de 15 m².

Afirmă că prin încheierea din 16 ianuarie 2009 executorul judecătoresc Vera
Ivanciuc a declanșat procedura de executare silită a deciziei, prin care s-a fixat un
termen de executare benevolă de 15 zile de la primirea încheierii.

Susține că prin demersul din 27 ianuarie 2009 Primarul or. Florești a informat
Oficiul de executare Florești că decizia este neexecutorie și că încheierea Oficiului de
Executare din 16 ianuarie 2009 a fost contestată în instanța de judecată.

Indică că prin hotărârea judecătoreiei Soroca din 23 aprilie 2009 a fost respinsă
integral acțiunea înaintată de Primăria or. Florești împotriva Oficiului de Executare
Florești cu privire la anularea încheierii din 16 ianuarie 2009.

Prin scrisoarea nr. 02-1/24-383 din 07 mai 2009 Primarul or. Florești, Iurie Țap
a informat Oficiul de Executare Florești că fondul orășenesc de locuințe nu dispune

de spații libere și că Primăria or. Florești este în imposibilitate de a executa la moment hotărârea Curții de Apel Bălți din 30 octombrie 2008.

Din considerentul că hotărârea judecătorească nu a fost executată pe parcursul a mai bine de 24 luni, considerând că i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 pct. 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, afirmă că a depus o cerere la CEDO, care conform scrisorii din 20 ianuarie 2011, a fost primită și înregistrată cu nr. 72813/10.

La fel, menționează că prin scrisoarea din 29 septembrie 2011 a fost informat despre posibilitatea adresării în instanțele naționale cu o cerere cu privire la încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în legătură cu adoptarea Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, privind repararea către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, fiindu-i explicat faptul că conform art. 35 § 1 al Convenției, Curtea Europeană poate fi sesizată doar după epuizarea căilor de recurs interne.

Consideră că din cauza neexecutării hotărârii judecătorești definitive, a deciziei Curții de Apel Bălți din 30 octombrie 2008 pe parcursul a mai mult de 3 ani i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 pct. 1 al Convenției Europene.

Mai indică că prin neexecutarea hotărârii i-a fost încălcat și dreptul la proprietate, prevăzut de art. 1 din Protocolul nr. 1.

Afirmă că încălcarea dreptului la proprietate, încălcarea dreptului la un proces echitabil, prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii, i-au cauzat suferințe psihice, fapt care a generat adresarea în judecată pentru apărarea dreptului său prevăzut de lege de a fi asigurat cu spațiu locativ în termen de 6 luni de la numirea în funcția de judecător, de a se deplasa în multe ședințe de judecată în alte localități, deoarece examinarea cererii în instanța de la locul de trai nu era posibilă.

Susține că circumstanțele menționate i-au cauzat retrairi, pierdere de timp, cheltuieli, soldate cu agravarea sănătății și cu cauzarea unui prejudiciu moral pe care îl estimează minimal comparativ cu retrairile sufletești cauzate, la 500000 lei.

Solicită constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, a deciziei Curții de Apel Bălți din 30 octombrie 2008, obligarea Ministerului Finanțelor de a repara prejudiciului moral cauzat prin această încălcare în sumă de 500000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 08 mai 2012 acțiunea a fost admisă parțial, constatat faptul încălcării dreptului lui Ion Tutunaru la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasat de la Ministerul Finanțelor al RM, din contul bugetului de stat în folosul lui Ion Tutunaru suma de 35000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2013 a fost respins apelul declarat de Ministerul Finanțelor al RM, menținută hotărârea primei instanțe și încasat de la Ministerul Finanțelor al RM în beneficiul lui Ion Tutunaru cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică a sumei de 3000 lei

La 15 august 2013, Ministerul Finanțelor al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârilor judecătorești și respingerea integrală a pretențiilor față de Ministerul Finanțelor al RM.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare, considerând că instanța neîntemeiat a apreciat prejudiciul moral la suma de 35000 lei, reieșind din faptul că intimatul nu a prezentat careva probe concludente, prin care ar demonstra cu certitudine suportarea acestuia.

Cu referire la prevederile art. 1422 Cod civil și Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 09 octombrie 2006, menționează că prin noțiunea de prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobândite prin lege. Obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferințelor psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanțe și în baza căror acțiuni (inațiuni) i-au fost cauzate suferințe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea.

Afirmă că Ministerul Finanțelor este în imposibilitate de a proba lipsa suportării de către intimat a prejudiciului moral, atâta timp cât nu a fost probată existența prejudiciului moral, deoarece nu se poate constata lipsa a ceva ce nu există.

Indică că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauze similare, precum cauza Gușan contra Moldovei și Botnari contra Moldovei, a dispus obligarea statului Republica Moldova la plata prejudiciului moral într-un quantum mai mic.

Consideră că suma acordată de instanțele de judecată este una exagerată, iar în cazul în care instanța de recurs va găsi întemeiată pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, recurentul solicită încadrarea acesteia în limite rezonabile.

De asemenea, consideră incorect faptul punerii în sarcina bugetului de stat a obligației de a compensa intimatului prejudiciul material rezultat din achitarea unor sume avocatului.

În acest sens, cu referire la practica Curții Europene pentru Drepturile Omului, în special cauza Ziliberg contra Moldovei și prevederile art. 96 CPC, indică că costurile și cheltuielile de asistență juridică pentru a fi rambursate, trebuie să fie necesare, real suportate și rezonabile ca quantum.

Consideră că suma de 3000 lei acordată intimatului, nu este una reală și necesară pentru un litigiu care nu implică o anumită complexitate și nu corespunde situației reale a cauzei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa recurentului la 05 iulie 2013, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire (f. d. 84).

Prin urmare se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 15 august 2013, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care

acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Finanțelor al RM nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Ministerul Finanțelor al RM, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Finanțelor al RM ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Tatiana Răducanu
Sveatoslav Moldovan